

Piotr Szczypa

Wyższa Szkoła Gospodarki w Bydgoszczy
Instytut Ekonomii i Zarządzania
Zakład Finansów i Rachunkowości
e-mail: piotr.szczypa@wp.pl

DEREGULACJA ZAWODU KSIĘGOWEGO – KTO ZYSKA A KTO STRACI?

Streszczenie: Wejście w życie z dniem 10 sierpnia 2014 r. Ustawy o ułatwieniu dostępu do wykonywania niektórych zawodów regulowanych dało możliwość usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych praktycznie każdej zainteresowanej osobie. Sytuacja ta ma wpływ zarówno na rynek pracy od strony popytowej i podażowej, nie tylko w kontekście księgowych, ale także rynku usług edukacyjnych. Celem artykułu jest wskazanie podmiotów, które zyskają i które stracą w związku z deregulacją zawodu księgowego. W obu przypadkach zostaną wskazane potencjalne skutki, jakie będzie można zaobserwować w najbliższej przyszłości na rynku pracy. W związku z powyższym można przyjąć następującą hipotezę: deregulacja zawodu księgowego wpłynie korzystnie na rynek usług księgowych, w tym usług edukacyjnych. Hipoteza ta w wyniku przeprowadzonych rozważań została zweryfikowana pozytywnie.

Słowa kluczowe: księgowy, księgi rachunkowe, biuro rachunkowe, rachunkowość.

Wprowadzenie

W ramach drugiej transzy deregulacji dostępu do zawodów zaistniała nowa sytuacja na rynku usług księgowych. Usługowe prowadzenie ksiąg rachunkowych z dniem 10 sierpnia 2014 r. jest dostępne praktycznie dla wszystkich zainteresowanych. W celu założenia i prowadzenia biura rachunkowego nie jest już konieczne zdanie państwowego egzaminu na usługowe prowadzenie ksiąg rachunkowych lub spełnienie wymogu posiadania stosownej praktyki zawodowej i kierunkowego wykształcenia uzyskanego na uczelni wyższej w jednostkach organizacyjnych uprawnionych, zgodnie z odrębnymi przepisami, do nadawania stopnia naukowego doktora nauk ekonomicznych. W związku z tym pojawiają się nowe możliwości nie tylko dla księgowych i osób chcących wykonywać ten zawód, ale także dla jednostek edukacyjnych.

Celem artykułu jest wskazanie podmiotów, które zyskają i tych, które stracą w związku z deregulacją zawodu księgowego. W obu przypadkach zostaną wskazane potencjalne skutki, jakie będzie można zaobserwować w najbliższej przyszłości na rynku pracy. W związku z powyższym można przyjąć następującą hipotezę: deregulacja zawodu księgowego wpłynie korzystnie na rynek usług księgowych, w tym usług edukacyjnych. Artykuł został opracowany na podstawie analizy przepisów prawa, wywiadów bezpośrednich ze studentami kierunku finanse i rachunkowość, słuchaczami studiów podyplomowych z zakresu rachunkowości, księgowymi oraz właścicielami biur rachunkowych. Ponadto wykorzystano metody indukcji i dedukcji.

1. Księgowy – zawód z przeszłością i przyszłością

Rejestrowanie operacji gospodarczych w sposób trwały wynika z potrzeby wspomagania pamięci ludzkiej. Już w państwach starożytnych wraz z rozwojem handlu doceniano i stosowano różnego rodzaju zapisy ułatwiające prowadzenie działalności gospodarczej. Trudno tu mówić o osobie księgowego, najczęściej obowiązki te wykonywał właściciel (kupiec).

Za najważniejsze dzieło, stanowiące podwaliny współczesnej rachunkowości, uznaje się swoisty traktat o rachunkowości z 1494 r. Luki Pacioli *Summa de Arithmetica, Geometria, Proportionii et Proportionalita*, w którym dokładnie określone zostały obowiązki kupca (księgowego). Od tego czasu rola kupca, zarządcy – współcześnie księgowego – systematycznie rosła.

Księgowy wczoraj i dziś obdarzany jest swoistym zaufaniem niezależnie od państwa, w którym żyje. Osoby z zawodem księgowego były, są i będą potrzebne w każdym przedsiębiorstwie. Oczywiście część jednostek gospodarczych decyduje się na zatrudnienie księgowego, inne powierzają prowadzenie ksiąg rachunkowych lub ewidencji podatkowych wyspecjalizowanym podmiotom (biurom rachunkowym). Ponadto polscy księgowi uznawani są w Unii Europejskiej za dobrych, wykwalifikowanych pracowników, dlatego coraz więcej przedsiębiorstw zagranicznych zleca prowadzenie swoich ksiąg rachunkowych wyspecjalizowanym w tym zakresie firmom usługowym w Polsce. Sytuacja ta ukazała niewystarczającą liczbę księgowych z bardzo dobrą znajomością języka angielskiego. To wszystko sprawia, że warto poświęcić uwagę tej profesji i dokonać analizy obecnej sytuacji czynnych księgowych oraz osób kształcących się w tym kierunku.

Żaden akt prawny w Polsce nie definiuje zawodu księgowego. Przyjęło się uważać za księgowego osobę zajmującą się prowadzeniem ksiąg rachunkowych, zatrudnioną najczęściej w dziale księgowości lub biurze rachunkowym. W związku z analizowanym tematem artykułu należy wyraźnie odróżnić osobę księgowego od właściciela biura rachunkowego, świadczącego usługowe prowadzenie ksiąg rachunkowych. Deregulacja zawodu księgowego w sposób bezpośredni wpłynęła na dostępność prowadzenia własnego biura rachunkowego, a w ten sposób pośrednio także na zawód księgowego.

2. Dostęp do zawodu księgowego przed deregulacją

Do momentu deregulacji zawodu księgowego wykonywanie tego zawodu mogło być powierzone praktycznie każdej osobie spełniającej oczekiwania pracodawcy. Praktyka wskazuje, że na stanowisku księgowego w przedsiębiorstwach zatrudnione są przede wszystkim osoby z wykształceniem ekonomicznym (absolwenci ponadgimnazjalnych szkół ekonomicznych oraz uczelni wyższych). Kolejna grupa to osoby z wyższym wykształceniem nieekonomicznym, które przekwalifikowały się, kończąc stosowne kursy, szkolenia lub studia podyplomowe z zakresu rachunkowości. Ponadto obowiązki księgowego wykonują osoby bez średniego wykształcenia, które nabyły umiejętności związane z obsługą programów finansowo-księgowych na szkoleniach zlecanych przez powiatowe urzędy pracy w ramach przekwalifikowania lub innych formach kształcenia ustawicznego. W tym przypadku osoby takie, mimo że są zatrudnione w dziale księgowości, odpowiedzialne są za mały wycinek prowadzenia ksiąg rachunkowych (np. prowadzenie gospodarki materiałowej, fakturowanie itd.).

W sposób szczególny była jednak potraktowana dostępność do usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych, czyli możliwość prowadzenia biura rachunkowego. Do 10 sierpnia 2014 r. obowiązywały w tym zakresie przepisy rozdziału 8a Ustawy o rachunkowości [Ustawa o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r.] (dalej: uor). Zgodnie z art. 76a ust. 4 uor uprawnionymi do wykonywania czynności z zakresu usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych były osoby posiadające certyfikat księgowy, a także osoby wpisane do rejestru biegłych rewidentów lub na listę doradców podatkowych. Osoba posiadająca już certyfikat księgowy traciła uprawnienia do wykonywania czynności z zakresu usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych zgodnie z art. 76a ust. 6 uor w sytuacji, kiedy została skazana prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwa przeciwko wiarygodności dokumentów, mieniu, obrotowi gospodarczemu, obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi, za przestępstwa skarbowe oraz za czyny określone w rozdziale 9 uor.

Wyżej wymieniony certyfikat księgowy wydawał minister właściwy do spraw finansów publicznych na wniosek osoby zainteresowanej, która zgodnie z art. 76b uor spełniała trzy następujące warunki:

1. Posiada pełną zdolność do czynności prawnych oraz korzysta z pełni praw publicznych.
2. Nie była skazana prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwa przeciwko wiarygodności dokumentów, mieniu, obrotowi gospodarczemu, obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi, za przestępstwa skarbowe oraz za czyn określony w rozdziale 9 uor.
3. Spełnia co najmniej jeden z trzech dodatkowych warunków, które zostały przedstawione i dodatkowo scharakteryzowane w tabeli 1.

Tabela 1. Dodatkowe warunki uzyskania certyfikatu księgowego

Lp.	Dodatkowy warunek	Charakterystyka
1	2	3
1	Posiadanie trzyletniej praktyki w księgowości oraz wykształcenie wyższe magisterskie uzyskane na kierunku rachunkowość lub innym kierunku ekonomicznym o specjalności rachunkowość lub innej, dla której plan studiów i program kształcenia odpowiadał wymogom określonym przez organy uczelni dla specjalności rachunkowość, w jednostkach organizacyjnych uprawnionych, zgodnie z odrębnymi przepisami, do nadawania stopnia naukowego doktora nauk ekonomicznych.	Osoba z trzyletnią praktyką w księgowości mogła ubiegać się o zwolnienie z egzaminu sprawdzającego kwalifikacje osób ubiegających się o certyfikat księgowy jeżeli: <ul style="list-style-type: none"> – ukończyła studia magisterskie na kierunku rachunkowość, czyli w praktyce chodzi o kierunek „finanse i rachunkowość”, który wcześniej figurował pod nazwą „finanse i bankowość”; – ukończyła studia magisterskie o specjalności z zakresu rachunkowości na kierunku ekonomicznym innym niż rachunkowość, czyli najczęściej kierunek „ekonomia” lub „zarządzanie” (wcześniej „zarządzanie i marketing”). Istotnym warunkiem było to, aby wymienione studia były ukończone w jednostce posiadającej uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora nauk ekonomicznych. Bardzo duża grupa jednostek publicznych uczelni kształcących w specjalnościach z zakresu rachunkowości i większość jednostek uczelni niepublicznych nie posiadała takich uprawnień. W związku z tym uzyskany dyplom magistra mimo posiadanej trzyletniej praktyki w księgowości nie uprawniał do zwolnienia z egzaminu i uzyskania certyfikatu księgowego. Osoby należące do tej grupy mogły skorzystać z rozwiązania ujętego w drugim dodatkowym warunku.
2	Posiadanie trzyletniej praktyki w księgowości i wykształcenie wyższe magisterskie lub równorzędne oraz ukończone studia podyplomowe z zakresu rachunkowości w jednostkach organizacyjnych uprawnionych, zgodnie z odrębnymi przepisami, do nadawania stopnia naukowego doktora nauk ekonomicznych.	Osoba z trzyletnią praktyką w księgowości mogła ubiegać się o zwolnienie z egzaminu sprawdzającego kwalifikacje osób ubiegających się o certyfikat księgowy, jeżeli posiadała wykształcenie wyższe magisterskie nabyte: <ul style="list-style-type: none"> – na dowolnym kierunku studiów (ekonomicznym lub nieekonomicznym, np. filologia germańska); – w dowolnej jednostce uczelni publicznej lub niepublicznej (nie ma znaczenia, czy posiada lub nie posiada uprawnień do nadawania stopnia naukowego doktora nauk ekonomicznych)

cd. tabeli 1

1	2	3
		i ukończyła studia podyplomowe z zakresu rachunkowości zorganizowane w jednostce, która posiada uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora nauk ekonomicznych. Zatem osoby, które uzyskały świadectwo ukończenia studiów podyplomowych z zakresu rachunkowości w jednostce nieposiadającej wymienionych uprawnień do doktoryzowania, nie mogły ubiegać się o certyfikat bez zdania egzaminu sprawdzającego.
3	Posiadanie dwuletniej praktyki w księgowości i wykształcenie co najmniej średnie oraz złożenie z wynikiem pozytywnym egzaminu sprawdzającego kwalifikacje osób ubiegających się o certyfikat księgowy.	Osoba posiadająca wykształcenie średnie lub wyższe niepełne (licencjat, inżynier), mająca dwuletnie doświadczenie w księgowości, mogła ubiegać się o certyfikat pod warunkiem przystąpienia i zdania z wynikiem pozytywnym egzaminu sprawdzającego. Egzamin taki odbywał się w formie pisemnej i obejmował zagadnienia z zakresu: rachunkowości, prawa podatkowego, ubezpieczeń społecznych, podstaw prawa cywilnego i gospodarczego.

Podsumowując można stwierdzić, że przed wejściem w życie przepisów deregulujących zawód księgowego:

- obowiązki realizowane w dziale księgowości mogły wykonywać osoby niezależnie od wykształcenia i posiadanych uprawnień;
- usługowe prowadzenie ksiąg rachunkowych było dostępne tylko dla wybranej grupy osób spełniającej ustawowe warunki, umożliwiające uzyskanie certyfikatu księgowego;
- jednostki uczelni kształcące w specjalności z zakresu rachunkowości na studiach drugiego stopnia i studiach podyplomowych, które posiadały uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora nauk ekonomicznych, były bardziej konkurencyjne na rynku usług edukacyjnych, ponieważ dyplom/świadectwo przez nie wydane przy spełnieniu wymogu posiadania stosownej praktyki z zakresu księgowości zwalniały osoby zainteresowane z egzaminu na usługowe prowadzenie ksiąg rachunkowych, dając możliwość uzyskania certyfikatu księgowego.

3. Deregulacja zawodu księgowego

Dnia 10 sierpnia 2014 r. zaczęła obowiązywać Ustawa o ułatwieniu dostępu do wykonywania niektórych zawodów regulowanych [Ustawa o ułatwieniu dostępu do wykonywania niektórych zawodów regulowanych z 9 maja 2014 r.], potocznie zwana ustawą deregulacyjną (dalej: ud). Ustawa ta w istotny sposób

wpłynęła na zawód księgowego w zakresie możliwości prowadzenia biura rachunkowego (usługowe prowadzenie ksiąg rachunkowych). Art. 2 ud uchyla konkretne ustępy z rozdziału 8a uor, regulujące uzyskanie certyfikatu księgowego jako niezbędnego dokumentu do wykonywania usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych. W związku z tym usługowe prowadzenie ksiąg rachunkowych jako działalność gospodarczą w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej zgodnie z obowiązującym od 10 sierpnia 2014 r. tekstem uor w myśl art. 76a, ust. 3 może wykonywać przedsiębiorca pod warunkiem, że czynności w burze rachunkowym będą wykonywane przez osoby, które:

- mają pełną zdolność do czynności prawnych;
- nie były skazane prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo przeciwko wiarygodności dokumentów, mieniu, obrotowi gospodarczemu, obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi oraz za przestępstwa określone w rozdziale 9 uor.

Art. 23 ust. 6 ud informuje, że osoby, które uzyskały certyfikat księgowy, mogą się nim posługiwać w celu poświadczenia swoich kwalifikacji zawodowych. Ponadto w przypadku zagubienia oryginału certyfikatu będą wydawane duplikaty, a na stronie internetowej właściwego ministerstwa do spraw finansów publicznych będzie nadal prowadzony wykaz osób, które uzyskały certyfikat księgowy.

Na podstawie przytoczonych informacji można stwierdzić, że wejście w życie ud:

- nie wpłynęło na dotychczasową powszechność dostępu do zawodu księgowego jako pracownika działu księgowości;
- umożliwia założenie własnego biura rachunkowego i świadczenie w nim usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych wszystkim, niezależnie od wykształcenia i posiadanych kompetencji zawodowych;
- likwiduje element konkurencyjności szkół wyższych kształcących w zakresie rachunkowości, jakim były przywileje wynikające z posiadania uprawnień do nadawania tytułu naukowego doktora nauk ekonomicznych.

4. Skutki deregulacji zawodu księgowego

Konsekwencje obowiązywania przepisów ud w zakresie zawodu księgowego można rozpatrywać z punktu widzenia potencjalnych zmian:

- na rynku pracy w części dotyczącej świadczenia usług księgowych przez biura rachunkowe oraz księgowych zatrudnionych w przedsiębiorstwach;
- na rynku usług edukacyjnych, świadczących usługi kształcenia w zakresie rachunkowości.

Warto w tym miejscu przytoczyć opinie wyrażane przez osoby bezpośrednio zainteresowane zawodem księgowego, które autor w ramach wywiadu bezpośredniego zebrał w pierwszym półroczu 2014 r., czyli w okresie poprzedzającym wejście w życie analizowanej ustawy. Opinie zostały przedstawione w tabeli 2 w rozbiciu na pięć grup respondentów: studenci studiów stacjonarnych na kierunku finanse i rachunkowość (studenci ze Szczecina), słuchacze studiów podyplomowych z zakresu rachunkowości (studia realizowane w Kołobrzegu, Koninie, Słupsku, Zielonej Górze), etatowi księgowi, właściciele biur rachunkowych, środowisko naukowe (nauczyciele akademicy nauczający rachunkowości, dziekani). Opinie te mają wyłącznie charakter poglądowy, nie są reprezentatywne i nie można ich uogólniać dla Polski.

Tabela 2. Deregulacja zawodu księgowego – opinie

Grupa	Opinie
1	2
Studenci kierunku finanse i rachunkowość	Część studentów nie wiedziała o dotychczasowych uwarunkowaniach w zakresie wymogów usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych i przywilejach, jakie dawało ukończenie studiów na ich kierunku. Studenci najczęściej wyrażali następujące opinie: – będzie im łatwiej na rynku pracy, „bezproblemowo” przejmą biura rachunkowe prowadzone przez ich rodziców; – trzeba będzie starać się w jakiś dodatkowy sposób wyróżnić spośród innych księgowych (wskazują na wzrost konkurencji w zawodzie księgowego).
Słuchacze studiów z zakresu rachunkowości	Grupa słuchaczy, która podjęła studia podyplomowe m.in. z uwagi na możliwość zwolnienia z egzaminu i uzyskania certyfikatu księgowego wyraziła pogląd, że zmiany te nie są dobrym rozwiązaniem; mogą przyczynić się do powstania nieuczciwych lub niekompetentnych biur rachunkowych. Podobne opinie wyrazili słuchacze, którzy podjęli studia podyplomowe nie z uwagi na certyfikat księgowy. Stwierdzili, że teraz dopiero widzą, jaką rozległą wiedzę i umiejętności należy posiadać, aby być dobrym księgowym i założyć z pełną odpowiedzialnością biuro rachunkowe. Uważają, że właściciel biura rachunkowego powinien być księgowym; rozwiązanie, w którym właściciel biura nie jest księgowym i tylko zatrudnia odpowiednich pracowników, wg słuchaczy jest wysoce nieodpowiedzialne i ryzykowne zarówno dla właściciela, jak i klientów.
Księgowi	Etatowi księgowi wyrażają obawę przed zakładaniem biur rachunkowych przez osoby niekompetentne (naciągaczy, oszustów) i wskazują na potencjalne problemy klientów takich biur. Większość księgowych deregulację zawodu księgowego uważa za złe rozwiązanie.
Właściciele biur rachunkowych	Właściciele biur rachunkowych zdecydowanie negatywnie oceniają zmiany ułatwiające dostęp do ich profesji. Boją się „wysypu” nieodpowiedzialnych biur rachunkowych, zepsucia rynku usług księgowych, degradacji zawodu księgowego. Ponadto obawiają się utraty klientów oraz zaostrzenia konkurencji cenowej.

cd. tabeli 2

1	2
Środowisko naukowe	<p>Przedstawiciele jednostek, które mają uprawnienia do nadawania tytułu naukowego doktora nauk ekonomicznych, nie są zadowoleni z nowych rozwiązań i upatrują w nich spadek zainteresowania studiami, szczególnie studiami podyplomowymi z zakresu rachunkowości.</p> <p>Jednak wszyscy, także przedstawiciele jednostek niemających uprawnień do doktryzowania, widzą potrzebę odpowiedniego wykorzystania nowych regulacji w zakresie usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych np. przez:</p> <ul style="list-style-type: none"> – promowanie zawodu księgowego i pokazywanie możliwości założenia swojego biura rachunkowego; – wskazywanie na potrzebę ciągłego doskonalenia, aktualizowania wiedzy i umiejętności z zakresu rachunkowości.

W związku z ułatwieniem dostępu do usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych mogą powstać nowe biura rachunkowe, utworzone przez osoby, które do tej pory nie spełniały ustawowych wymogów (nie posiadały certyfikatu księgowego). Właściciele nowych biur rachunkowych, jeżeli będą posiadać odpowiednią wiedzę i umiejętności z zakresu rachunkowości, są w stanie samodzielnie wykonywać usługi księgowe, obsługując niewielką liczbę przedsiębiorstw. Natomiast w przypadku prowadzenia usług dla szerszego grona przedsiębiorstw, szczególnie prowadzących księgi rachunkowe lub kiedy właściciel nie posiada stosownej wiedzy z zakresu księgowości, pojawi się potrzeba zatrudnienia wykwalifikowanych księgowych. Proces ten może przyczynić się do fluktuacji kadr księgowych i wzrostu zapotrzebowania na nowych księgowych.

Niestety, wzrost zapotrzebowania na księgowych nie będzie powiązany ze wzrostem ich wynagrodzeń. Pojawienie się na rynku nowych biur rachunkowych zaostriże konkurencję na rynku usług księgowych. W konsekwencji może dojść do obniżenia stawki za prowadzone usługi księgowe, dlatego trudno w takiej sytuacji mówić o możliwości wzrostu płac dla księgowych.

Biura rachunkowe posiadające certyfikat księgowy będą uwypuklać ten fakt, chcąc wyróżnić się na rynku, a wzrost konkurencji może zmusić niektórych księgowych do podwyższenia swoich kwalifikacji i uprawnień w kierunku doradcy podatkowego lub biegłego rewidenta. Dzięki temu istotnie zwiększy się zakres usług ich biur rachunkowych. Natomiast księgowi bez certyfikatu, którzy założyli biura rachunkowe w celu przetrwania na konkurencyjnym rynku, prawdopodobnie także będą starali się nabyć wymienione uprawnienia lub przynajmniej poświadczyć swoje kompetencje przez ukończenie odpowiednich studiów podyplomowych, kursów, szkoleń oraz uzyskanie tytułów zawodowych obowiązujących w środowisku księgowych.

Podobna ścieżka postępowania wskazana będzie także dla właścicieli biur rachunkowych nieekonomistów oraz etatowych księgowych, którzy będą chcieli wyróżnić się na rynku pracy, a nabyte kompetencje, tytuły zawodowe, potwierdzające wyższy stopień wtajemniczenia w wiedzę księgową, staną się kartą przetargową przy awansach zawodowych lub poszukiwaniu nowej, lepiej płatnej posady księgowego. W związku z tym należy oczekiwać ożywienia na rynku usług edukacyjnym z zakresu rachunkowości. Paradoksalnie ustawa skierowana przeciwko księgowym, obniżająca ich status, może przyczynić się do większego zainteresowania aktualizowaniem i podwyższaniem swojej wiedzy i umiejętności przez księgowych.

Sytuację tę powinny szczególnie wykorzystać uczelnie, także te niemające uprawnień do doktoryzowania, oraz organizacje księgowe na czele ze Stowarzyszeniem Księgowych w Polsce (SKwP). SKwP posiada stosowną ofertę szkoleń i egzaminów zawodowych. Na wyróżnienie zasługuje czterostopniowa gradacja zawodu księgowego obejmująca uzyskanie następujących tytułów:

- stopień I – księgowy (asystent rachunkowości);
- stopień II – specjalista ds. rachunkowości (samodzielny księgowy);
- stopień III – główny księgowy;
- stopień IV – dyplomowany księgowy.

Certyfikacja zawodu księgowego przez system szkoleń i egzaminów ma na celu przygotowanie do wykonywania zawodu księgowego zgodnie z klasyfikacją zawodów i specjalności wprowadzoną przez ministra pracy i polityki społecznej (kod zawodu: 331301, 241103, 121101).

Natomiast uczelnie powinny organizować szkolenia i studia podyplomowe o różnym stopniu zaawansowania wiedzy księgowej z większym niż dotychczas naciskiem na praktyczne umiejętności. Umiejętności te powinny być potwierdzone oddzielnym certyfikatem, zaświadczeniem (np. o obsłudze konkretnego oprogramowania finansowo-księgowego, co jest możliwe dzięki współpracy z producentem takiego oprogramowania).

Podsumowanie

1. Ustawa o ułatwieniu dostępu do wykonywania niektórych zawodów regulowanych znosi obowiązek uzyskania certyfikatu księgowego, niezbędnego do założenia działalności polegającej na usługowym prowadzeniu ksiąg rachunkowych.
2. Wyżej wymieniona ustawa nie zmienia dostępności do zawodu księgowego jako pracownika etatowego.

3. Konsekwencją wymienionej ustawy może być zaostrzenie konkurencji zarówno między biurami rachunkowymi (wzrost liczby biur), jak i między samymi księgowymi, co wymusi potrzebę wyróżnienia się na rynku usług księgowych i rynku pracy.
4. Uczelnie będą musiały dostosować swoją ofertę edukacyjną do nowych oczekiwań i potrzeb obecnych i potencjalnych księgowych.

Odpowiadając na tytułowe pytanie, kto zyska, a kto straci na deregulacji zawodu księgowego, można stwierdzić, że:

- zyskają praktycznie wszystkie zainteresowane strony, tj. dotychczasowi właściciele biur rachunkowych (ponieważ mogą wyróżnić się posiadaniem już certyfikatem księgowym), nowi właściciele, którym aktualne przepisy umożliwiły założenie biura rachunkowego, księgowi, dla których poszerzy się rynek pracy, klienci biur rachunkowych, którzy będą mieli większy dostęp do usług księgowych oraz SKwP i uczelnie, które będą potrafiły dostosować swoją ofertę edukacyjną i współpracować z instytucjami certyfikującymi kompetencje księgowe;
- stracą jedynie te spośród wymienionych jednostek, które nie wykorzystają swojej szansy wynikającej z nowych przepisów i księgowi, którzy nie będą podwyższać swoich kwalifikacji.

Literatura

Ustawa o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Dz.U. 2002, nr 76, poz. 694 z późn. zm.

Ustawa o ułatwieniu dostępu do wykonywania niektórych zawodów regulowanych z 9 maja 2014 r. Dz.U. 2014, poz. 768.

ACCOUNTING PROFESSION DEREGULATION – WHO GAINS AND WHO LOSES?

Summary: Entry into force with effect from 08.10.2014 act to facilitate access to perform certain regulated professions made it possible to provide bookkeeping services virtually any interested person. This situation has an impact both on the labour market from the demand side and the supply side, not only in the context of accounting but also the educational services market. The aim of this article is to identify the entities that will benefit and those who lose as a result of the deregulation of the accounting profession. In both cases will be indicated potential effects that would be seen in the near future in the labour market. Therefore, you can take the following hypothesis: the deregulation of the accounting profession will benefit the market for accounting services including educational services. This hypothesis in result of the deliberations has been verified positively.

Keywords: accountant, accounts, accounting office, accountancy.